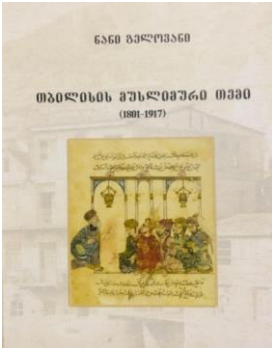

რეცენზია REVIEW

რეცენზია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორ ნანი გელოვანის მონოგრაფიაზე - „თბილისის მუსლიმური თემი“ (1801-1917), თბილისი, 2021.

ქართულ ისტორიოგრაფიაში მონოგრაფიულად პირველადაა შესწავლილი და გაანალიზებული 1801-1917 წლებში თბილისის მუსლიმური თემის პოლიტიკური, სოციალ-ეკონომიკური და კულტურული ცხოვრების სხვადასხვა ასპექტი.

ნაშრომის პირველ თავში განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა რუსეთის კოლონიურ პოლიტიკას და თბილისში ამიერკავკასიის მუსლიმთა (შიიტური და სუნიტური) სასულიერო მმართველობების ჩამოყალიბებას და საქმიანობას, სადაც განსაკუთრებული აქცენტი გადატანილია რუსული ხელისუფლების ურთიერთობაზე რეგიონის მუსლიმური საზოგადოების ყველაზე მნიშვნელოვან ნაწილთან - სასულიერო წოდებასთან და გამოვლენილია არსებითი პრობლემები ამ ურთიერთობის პროცესში.

მეორე თავში - თბილისის მუსლიმური თემი 1801-1917 წლები, მიმოხილულია მუსლიმი მოსახლეობის სტატისტიკური მონაცემები, სპარსული და აზერბაიჯანული თემების საქმიანობა, ტერმინების („აზერბაიჯანი“, „აზერბაიჯანელი“, „თათარი“, „აზერბაიჯანელი თურქები“) ურთიერთმიმართება. გაშუქებულია თბილისში 1832-1917 წლების აზერბაიჯანული პრესა. მიმოხილულია თბილისის მეჩეთის საქმიანობა და ისლამური დღესასწაულები.

მესამე თავში - განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა თბილისის მუსლიმურ სასწავლებლებს. სიღრმისეულადაა გაშუქე-

ბულია რუსეთის იმპერიის საგანმანათლებლო პოლიტიკა და თბილისში მუსლიმი თემის საქმიანობა. სადაც განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა შიიტური და სუნიტური მუსლიმური სასწავლებლების საქმიანობას, გორის სამასწავლებლო სემინარიის აზერბაიჯანულ განყოფილებას, როგორც ძირითად ცენტრს მასწავლებელთა მოსამზადებლად და სხვა.

მონოგრაფიაში კომპლექსურადაა შესწავლილი თბილისის მუსლიმური თემის ისტორიის მრავალი ასპექტი. ნაშრომი ეყრდნობა ძირითადად საარქივო მასალებს, რომელთა დიდი ნაწილი პირველადაა წარმოდგენილი სამეცნიერო მიმოქცევაში.

ნანი გელოვანის მონოგრაფია მაღალ აკადემიურ დონეზეა შესრულებული და იგი დიდი შენაძენია აღმოსავლეთმცოდნე ისტორიკოსების, სტუდენტებისა და აღნიშნული საკითხით დაინტერესებული მკითხველისთვის, მკვლევარებისა და საზოგადოების ფართო წრისათვის.

**ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის
დეპარტამენტი**